

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ Ľ. K.**, bývajúceho v L., **2/ M. B.**, bývajúceho v L., proti žalovanému **J. T.**, bývajúcemu v O., zastúpenému Centrom právnej pomoci so sídlom v Bratislave, Nám. Slobody č. 12, **o vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5 C 279/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. júna 2012 sp. zn. 15 Co 71/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. júna 2012 sp. zn. 15 Co 71/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 11. januára 2012 č.k. 5 C 279/2010-85 uložil žalovanému povinnosť vypratať rodinný dom súp. č. X, postavený na parc. č. X., zastavané plochy a nádvoría o výmere X. m² s príslušenstvom, zapísaný na LV č. X., katastrálneho územia S. (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“) v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne náhradu trov konania vo výške 482,84 Eur k rukám ich právnej zástupkyne do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobcovia sú vlastníkami sporných nehnuteľností a žalovaný, napriek ich výzve ich nevypratá. S poukazom na právny názor vyslovený odvolacím súdom žalobe vyhovel, pretože žalobcovia majú právo ako vlastníci predmetných nehnuteľností predmet svojho vlastníctva v súlade s ustanovením § 123 Občianskeho zákonníka užívať. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 149 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 13. júna 2012 sp. zn. 15 Co 71/2012 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v podrobnostiach poukázal. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia bližšie rozviedol podstatu vlastníckeho práva a z neho vyplývajúce oprávnenia, ktorého základy sú dané už rímskym právom, obsah ktorého v odôvodnení svojho rozhodnutia stručne rozobral. Žalobcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania s poukazom na § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 v spojení s § 151 O.s.p., keď v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešní žalobcovia návrh na náhradu trov odvolacieho konania nepodali.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. Inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) videl v nedostatočnom zistení skutkového stavu v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázal na skutočnosť, že v čase vydania napadnutého rozsudku odvolacieho súdu bol právoplatný rozsudok z 15. marca 2012, vydaný Okresným súdom Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 6C 189/2010, právoplatný 10. mája 2012, ktorým bola určená neplatnosť kúpnej zmluvy z 25. mája 2010, na základe ktorej nadobudli žalobcovia vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca 2/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť ako neprípustné. Pre prípad, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné, navrhol ho zamietnuť z dôvodu vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a žalovanému uložiť povinnosť nahradiť mu trovy dovolacieho konania.

Žalobca 1/ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.),

či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu. Keďže konanie o každom mimoriadnom opravnom prostriedku má vždy znak výnimočnosti, rámec možného prieskumu obmedzuje zákon len na taxatívne ustanovené dôvody prípustnosti konania o mimoriadnom opravnom prostriedku.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Prípustnosť dovolania žalobcu v danom prípade nemožno vyvodiť z vyššie uvedených ustanovení, lebo napadnutý rozsudok nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p.

So zreteľom na to by dovolanie žalovaného mohlo byť procesne prípustné, len ak by napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom závažnou procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. O vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým

predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Dovolateľ netvrdil, že by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky však zistil existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (Nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy, a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Táto norma sa uplatňuje i v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá síce odpovedať na každú námietku alebo argument, ale musí dať odpoveď na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Treba zdôrazniť, že zákonom č. 184/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008 bol dovtedajší text § 219 O.s.p. doplnený okrem iného o ods. 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je teda odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní z dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj po právnej stránke.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu pokiaľ ide o vec samú spočíva len v konštatovaní, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z predom vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodované o prerušení konania a ďalej konštatuje, že odvolateľ nešpecifikuje vo svojom odvolaní, v čom je postup okresného súdu nesprávny s prihliadnutím na odvolacie dôvody uvedené v § 205 ods. 2 (zrejme O.s.p. – pozn. dovolacieho súdu) a z odvolania vyplýva len to, prečo považuje rozhodnutie za nesprávne. Konštatoval, že okresný súd správne uviedol, že vlastníckmi sporných nehnuteľností sú žalobcovia a preto si odvolací súd „...dovoľuje poukázať bližšie na toto právo, ktorého základy sú dané už Rímskym právom.“, pričom ďalej podal krátky historický výklad vlastníckeho práva. Z takéhoto odôvodnenia však nie je zrejme najmä to, s akým odôvodnením súdu prvého stupňa sa odvolací súd stotožnil, pretože odôvodnenie súdu prvého stupňa vo veci samej spočíva v podstate len na odkaz vysloveného **právneho názoru** odvolacieho súdu, ktorým zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým **prerušil konanie** do skončenia veci vedenej na tamojšom súde pod sp. zn. 6 C 189/2010, podľa ktorého „uvedené rozhodnutie neprímeraným spôsobom obmedzuje vlastníka nehnuteľnosti a to navrhovateľov.“. V dôvodoch rozhodnutia odvolací súd žiadnym spôsobom nereaguje na dôvody odvolania žalovaného, ktorý namieta správnosť záverov súdu prvého stupňa, najmä však nereaguje ani na skutočnosť, že prebieha konanie o vyslovenie neplatnosti úverovej a kúpnej zmluvy, a to napriek tomu, že toto konanie vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 6 C 189/2010 **v čase rozhodovania odvolacím súdom bolo**

už právoplatne skončené (rozsudok z 15. marca 2012, ktorým bola vyslovená neplatnosť uvedených zmlúv). Za predpokladu, že odvolací súd nepovažoval dôvody odvolania za podstatné a právne významné (výslovne namietanú neplatnosť prevodu vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam), mal v dôvodoch rozhodnutia náležitým spôsobom dôvody takéhoto záveru vysvetliť. Pokiaľ tak neurobil, dostal sa mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené (ako už bolo vyššie uvedené) nielen čl. 46 ods. 1 Ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v dôsledku čoho bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Procesná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p.). Vzhľadom na dôvod zrušenia sa nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková